

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Касьяненка Бориса Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин другої, четвертої статті 9, пункту 3 частини третьої статті 44, частини першої статті 65, статей 75, 76, частини третьої статті 80, частин першої, другої статті 90, частини шостої статті 94, пункту 8 частини першої статті 238, пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України

Київ
8 жовтня 2025 року
№ 168-2(I)/2025

Справа № 3-55/2025(110/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Касьяненка Бориса Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин другої, четвертої статті 9, пункту 3 частини третьої статті 44, частини першої статті 65, статей 75, 76, частини третьої статті 80, частин першої, другої статті 90, частини шостої статті 94, пункту 8 частини першої статті 238, пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України.

Заслухавши суддю-доповідача Совгирю О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Касьяненко Б.П. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність:

– статті 3, частинам першій, п'ятій статті 55, частині першій, пунктам 1, 3 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) частини другу, четверту статті 9, пункт 3 частини третьої статті 44, частину першу статті 65, статті 75, 76, частину третю статті 80, частини першу, другу статті 90 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс);

– статті 3, частинам першій, п'ятій статті 55, частині першій, пункту 9 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) частину третю статті 80, частину шосту статті 94 Кодексу;

– частинам першій, п'ятій статті 55 Конституції України (конституційність) пункт 8 частини першої статті 238 Кодексу;

– статті 3, частині першій статті 24, частинам першій, п'ятій статті 55, частині першій статті 129 Конституції України (конституційність) пункт 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу;

– статті 3, частині першій статті 24, частинам першій, п'ятій статті 55, частині другій статті 124, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) підпункти „а“, „в“ пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу.

Згідно з оспорюваними положеннями Кодексу:

– суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до Кодексу, у межах позовних вимог; суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це потрібно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень (частина друга статті 9);

- суд вживає визначені законом заходи, потрібні для з'ясування всіх обставин у справі, зокрема щодо виявлення та витребування доказів із власної ініціативи (частина четверта статті 9);

- учасники справи мають право подавати заяви та клопотання, надавати пояснення суду, наводити свої доводи, міркування щодо питань, які виникають під час судового розгляду, і заперечення проти заяв, клопотань, доводів і міркувань інших осіб (пункт 3 частини третьої статті 44);

- як свідка в адміністративній справі суд може викликати будь-яку особу, якій відомі обставини, що належить з'ясувати у справі (частина перша статті 65);

- достовірними є докази, на підставі яких можна встановити дійсні обставини справи (стаття 75);

- достатніми є докази, які сукупно дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які належать до предмета доказування; питання про достатність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання (стаття 76);

- про витребування доказів за власною ініціативою або за клопотанням учасника справи, або про відмову у витребуванні доказів суд постановляє ухвалу (частина третя статті 80);

- суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні; жодні докази не мають для суду наперед установленної сили (частини перша, друга статті 90);

- якщо подано копію (електронну копію) письмового доказу, суд за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи може витребувати у відповідної особи оригінал письмового доказу; якщо оригінал письмового доказу не поданий, а учасник справи або суд ставить під сумнів відповідність поданої копії (електронної копії) оригіналу, такий доказ суд не бере до уваги (частина шоста статті 94);

– суд закриває провадження щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо оскаржувані порушення суб'єкт владних повноважень виправив і немає підстави вважати, що повне відновлення законних прав та інтересів позивача неможливе без визнання рішень, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправними після такого виправлення (пункт 8 частини першої статті 238).

Згідно з пунктом 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу касаційному оскарженню не підлягають судові рішення у справах незначної складності та інших справах, розглянутих за правилами спрощеного позовного провадження (крім справ, які відповідно до Кодексу розглядаються за правилами загального позовного провадження), крім випадків, якщо:

- а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовної практики;
- б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, установлені оскарженим судовим рішенням, під час розгляду іншої справи;
- в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;
- г) суд першої інстанції відніс справу до категорії справ незначної складності помилково.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Касьяненко Б.П. 12 вересня 2022 року звернувся до Вінницького окружного адміністративного суду із запитом на отримання публічної інформації щодо знищення матеріалів справ за 2007–2013 роки, 2009–2014 роки, учасником яких він був. Названий суд листом від 19 вересня 2022 року повідомив Касьяненка Б.П. про відтермінування надання відповіді на його запит на підставі

рішення Ради суддів України від 25 березня 2022 року № 11, а 4 листопада 2022 року дав відповідь.

Касьяненко Б.П. звернувся до суду з адміністративним позовом до Вінницького окружного адміністративного суду (далі – Відповідач) про визнання дій та бездіяльності протиправними та зобов'язання вчинити певні дії, оскільки вважав незаконними бездіяльність Відповідача, що полягала в ненаданні інформації на його запит у встановлений законом строк, а також дії щодо знищення матеріалів справ.

Хмельницький окружний адміністративний суд ухвалою від 8 березня 2024 року відкрив провадження у справі; вирішив розглянути справу за правилами спрощеного провадження без повідомлення сторін; відмовив у задоволенні клопотань Касьяненка Б.П. про виклик свідків, про проведення засідання в режимі відеоконференції, про визнання обов'язковою явки представника Відповідача, про розгляд справи у складі трьох суддів; частково задовольнив клопотання про витребування доказів.

Названий суд рішенням від 7 червня 2024 року позов Касьяненка Б.П. задовольнив частково: визнав протиправними дії Відповідача щодо відтермінування надання відповіді на запит на інформацію; визнав протиправною бездіяльність Відповідача, яка полягала в ненаданні роз'яснення щодо порядку оскарження рішення про відтермінування надання інформації на запит; відмовив у задоволенні решти позовних вимог.

Сьомий апеляційний адміністративний суд постановою від 5 грудня 2024 року рішення Хмельницького окружного адміністративного суду від 7 червня 2024 року в частині задоволення позову скасував та закрити провадження; у решті вимог залишив без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 17 лютого 2025 року відмовив Касьяненку Б.П. у відкритті касаційного провадження, оскільки він не навів обґрунтованих підстав, зазначених у пункті 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу, для перегляду в

касаційному порядку судових рішень, розглянутих за правилами спрощеного позовного провадження.

Касьяненко Б.П. стверджує, що внаслідок застосування судами положень Кодексу, конституційність яких він оспорує, порушено його конституційні права, визначені статтею 3, частиною першою статті 24, частинами першою, п'ятою статті 55, частиною другою статті 124, пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Основним Законом України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Касьяненко Б.П., стверджуючи про невідповідність оспорюваних положень

Кодексу статті 3, частині першій статті 24, частинам першій, п'ятій статті 55, частині другій статті 124, пункту 9 частини другої статті 129 Конституції України, наводить зміст інших положень Основного Закону України. Зазначене свідчить про те, що автор клопотання не визначив конкретних положень Конституції України, на відповідність яким просить перевірити оспорювані положення Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 5 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

3.2. Касьяненко Б.П. просить перевірити на відповідність Конституції України частини другу, четверту статті 9, пункт 3 частини третьої статті 44, частину першу статті 65, статті 75, 76, частину третю статті 80, частини першу, другу статті 90, частину шосту статті 94 Кодексу, які на його думку, застосовані в постанові Сьомого апеляційного адміністративного суду від 5 грудня 2024 року. Проте названий суд у вказаній постанові не застосував зазначених положень Кодексу, оскільки вони не були використані для юридичної кваліфікації фактичних обставин справи та обґрунтування підстав для ухвалення судового рішення.

З огляду на зазначене Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України вважає, що в частині невідповідності Конституції України частин другої, четвертої статті 9, пункту 3 частини третьої статті 44, частини першої статті 65, статей 75, 76, частини третьої статті 80, частин першої, другої статті 90, частини шостої статті 94 Кодексу конституційна скарга не відповідає вимогам частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

3.3. Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (окремі його положення), застосований в остаточному судовому рішенні, порушує її гарантоване

Конституцією України право [ухвали Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(ІІ)/2020].

Аналіз конституційної скарги свідчить про те, що автор клопотання, стверджуючи про невідповідність Конституції України пункту 8 частини першої статті 238, пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу та порушення його конституційного права на судовий захист, висловлює незгоду із законодавчим урегулюванням підстав для закриття судом провадження у справі та перегляду судових рішень у касаційному порядку. Проте суб'єкт права на конституційну скаргу не довів, у чому саме полягає неконституційність пункту 8 частини першої статті 238, пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу та порушення його конституційного права внаслідок їх застосування, адже суди першої та апеляційної інстанцій його справу розглянули, а суд касаційної інстанції відмовив у відкритті касаційного провадження з огляду на те, що Касьяненко Б.П. не навів обґрунтованих підстав, визначених Кодексом, для перегляду в касаційному порядку судових рішень, розглянутих за правилами спрощеного позовного провадження.

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України звертає увагу на те, що Конституція України не містить положень щодо обов'язкового касаційного перегляду всіх без винятку судових рішень; згідно з пунктом 8 частини другої статті 129 Основного Закону України однією з основних засад судочинства є забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення.

Конституційний Суд України у Висновку від 20 січня 2016 року № 1-в/2016 зазначив, що „особі має бути гарантовано право на перегляд її справи судом апеляційної інстанції. Після апеляційного розгляду справи сторони судового процесу можуть бути наділені правом оскаржити судові рішення першої та апеляційної інстанцій до суду касаційної інстанції у випадках, визначених

законом, що сприятиме забезпеченню реалізації принципу верховенства права“ (абзац другий підпункту 3.6.3 підпункту 3.6 пункту 3 мотивувальної частини).

Наведене свідчить про те, що Касьяненко Б.П. не обґрунтував тверджень щодо невідповідності Основному Закону України пункту 8 частини першої статті 238, пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог частини першої, пунктів 5, 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Касьяненка Бориса Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин другої, четвертої статті 9, пункту 3 частини третьої статті 44, частини першої статті 65, статей 75, 76, частини третьої статті 80, частин першої, другої статті 90, частини шостої статті 94, пункту 8 частини першої статті 238, пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України на підставі пункту 4 статті 62

Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**